

11.3.2026

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko (VNS 12/2025 vp)

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta saada lausua tässä asiassa.

Maaseutupoliittinen selonteko on tärkeä strateginen asiakirja, joka tarkastelee maaseudun kehitystä pitkällä aikavälillä ja tunnistaa maaseudun merkityksen Suomen taloudelle, huoltovarmuudelle ja kokonaisturvallisuudelle. Autoliitto pitää myönteisenä, että selonteossa saavutettavuus on nostettu keskeiseksi kehittämistavoitteeksi ja että fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden merkitys maaseudun elinvoimalle tunnistetaan.

Saavutettavuuden merkitys maaseudulla

Maaseudulla fyysinen saavutettavuus perustuu ennen kaikkea toimivaan tieverkkoon ja mahdollisuuteen käyttää henkilöautoa. Pitkät etäisyydet, harva asutus sekä rajalliset joukkoliikennepalvelut tekevät henkilöautosta monilla alueilla vaihtoehdottoman liikkumismuodon. Toimivat tieyhteydet ovat keskeisiä paitsi arjen liikkumiselle myös elinkeinoelämän kuljetuksille, palvelujen saavutettavuudelle sekä viranomaistoiminnalle.

Autoliitto pitää tärkeänä, että selonteossa maaseudun kehittäminen kytketään myös kokonaisturvallisuuteen ja huoltovarmuuteen. Tieverkko ja toimivat kuljetusketjut ovat keskeinen osa yhteiskunnan toimintakykyä sekä normaalioloissa että häiriötilanteissa.

Alemman tieverkon merkitys

Selonteossa saavutettavuus tunnistetaan keskeisenä tekijänä, mutta tieverkon tilaan liittyvät kysymykset jäävät kokonaisuutena liian yleiselle tasolle.

Maaseudun arjen liikkumisen ja kuljetusten kannalta ratkaiseva on erityisesti alempi tieverkko sekä yksityistiet. Näiden väylien kunto vaikuttaa suoraan siihen, kuinka hyvin ihmiset pääsevät työpaikoille, palveluihin ja harrastuksiin sekä siihen, miten maa- ja metsätalouden kuljetukset toimivat.

Alemman tieverkon korjausvelka on kasvanut pitkään. Selonteon toimeenpanossa onkin varmistettava riittävä ja pitkäjänteinen rahoitus tieverkon kunnossapitoon sekä yksityisteiden perusrakennuksiin. Ilman tätä saavutettavuuden parantaminen jää tavoitteeksi ilman käytännön vaikutuksia.

Henkilöauton roolin tunnistaminen

Autoliitto pitää tärkeänä, että maaseudun liikkumista tarkastellaan sen todellisista lähtökohdista käsin. Monilla alueilla henkilöauto ei ole valinta vaan vaihtoehdoton kulkutapa. Työssäkäynti, asiointi, harrastukset ja palvelujen käyttö edellyttävät omaa autoa.

Selonteon jatkovalmistelussa on tärkeää varmistaa, että liikennepolitiikka huomioi maaseudun erityispiirteet. Liikkumisen ratkaisuja ei tule tarkastella yksinomaan kaupunkiseutujen näkökulmasta.

On tärkeää tunnistaa myös se, että moni maaseutualue on riippuvainen kaupunkialueilta saapuvista matkailijoista, kuten mökkeilijöistä. He tuovat työtä ja toimeentuloa alueille. Tästä

syystä henkilöautonkäytön kustannukset ja mahdollisuudet ovat laajemminkin tärkeitä maaseutukunnille.

Liikkumisen kustannukset

Selonteossa ei tarkastella riittävän perusteellisesti liikkumisen kustannusten vaikutuksia maaseudun kotitalouksille ja yrityksille.

Polttoaineen hinnan, ajoneuvoverotuksen sekä muiden liikkumisen kustannusten kehitys vaikuttaa suoraan maaseudulla asuvien ihmisten arkeen ja alueiden elinvoimaan. Liikkumisen kallistuminen heikentää työssäkäyntimahdollisuuksia, palvelujen saavutettavuutta ja yritysten kilpailukykyä.

Liikennepolitiikan vaikutuksia maaseudun kotitalouksiin tulisi arvioida järjestelmällisesti osana maaseutuvaikutusten arviointia.

Käyttövoimasiirtymä ja alueellinen oikeudenmukaisuus

Liikenteen päästövähennystavoitteet koskevat koko maata, mutta siirtymän toteuttamisedellytykset vaihtelevat merkittävästi alueittain. Maaseudulla ajoneuvokannan uusiutuminen, lataus- ja tankkausinfrastruktuurin kattavuus sekä pitkät ajomatkat asettavat siirtymälle erilaiset lähtökohdat kuin suurissa kaupungeissa. Autokantaa ja sen uusiutumispotentiaalia tarkasteltaessa on tärkeää huomioida, että Suomen vanha autokanta on erityisen vanhaa monissa harvaan asutuissa maakunnissa. Siinä missä Uudellamaalla liikennekäytössä olevat henkilöautot ovat keskimäärin vajaan 11 vuoden ikäisiä, niin Kainuussa henkilöautojen keski-ikä on lähes 16 vuotta.

Autoliitto pitää tärkeänä, että liikenteen käyttövoimasiirtymä toteutetaan alueellisesti oikeudenmukaisella tavalla ja että maaseudun erityisolosuhteet huomioidaan päätöksenteossa.

Toimeenpanon konkretia

Selonteko sisältää useita tärkeitä tavoitteita, mutta niiden toteutuminen edellyttää selkeää suunnitelmaa ja rahoitusta. Autoliitto katsoo, että jatkotyössä on tarpeen täsmentää erityisesti liikenteeseen liittyviä tavoitteita, vastuuta ja mittareita.

Saavutettavuuden parantaminen edellyttää konkreettisia toimia tieverkon kunnossapidon turvaamiseksi, maaseudun liikkumismahdollisuuksien kehittämiseksi sekä liikennepolitiikan maaseutuvaikutusten järjestelmälliseksi arvioimiseksi.

Yhteenveto

Maaseutupoliittinen selonteko on tarpeellinen ja lähtökohdiltaan oikeansuuntainen. Saavutettavuuden nostaminen keskeiseksi tavoitteeksi sekä maaseudun merkityksen tunnistaminen huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta ovat kannatettavia linjauksia.

Selonteon jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa on kuitenkin kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota tieverkon kunnossapitoon, henkilöauton vaihtoehtottoman roolin tunnistamiseen maaseudulla, liikkumisen kustannusrasitukseen sekä liikenteen käyttövoimasiirtymän alueelliseen oikeudenmukaisuuteen.

Kunnioittavasti,

Pasi Nieminen

Autoliitto Ry